

IITIN SEURAKUNNAN STRATEGIA LYHYESTI

- Kristuksen ystävyyttä litissä -

NÄKYMME SEURAKUNNASTA

Kristuksen ystävyyttä litissä.

Tavoitteenamme ja toiveenamme on, että litin seurakunnassa koetaan ja tarjotaan Kristuksen ystävyyttä erilaisissa tilaisuuksissa ja kohtaamisissa. Niin, että jokainen iittiläinen voisi kokea olevansa Kristuksen hyväksymä, rakastama ja lähettämä, riippumatta siitä, millaisessa elämäntilanteessa on, tai miten elämä on ihmistä kohdellut. Tunnustamme, että seurakunta ei menesty vain inhimillisen viisauden tai voiman varassa, vaan tarvitsemme Kristuksen läheisyyttä, Pyhän Hengen rohkaisua ja Isän Jumalan läsnäoloa. Kolmiyhteiseen Jumalaan turvautuen voimme käydä ilolla ja rohkeudella myös tulevaan.

SEURAKUNNAN TOIMINTA-AJATUS JA TEHTÄVÄ

litin seurakunnan tehtävä on sama, kuin muidenkin evankelis-luterilaisten seurakuntien tehtävä. Jeesus on lausunut sen jo kaste- ja lähetyskäsä (Matt. 28:18-20):

Menkää siis ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsikseni: kastakaa heitä Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen ja opettakaa heitä noudattamaan kaikkea, mitä minä olen käskennyt teidän noudattaa. Ja katso, minä olen teidän kansanne kaikki päivät maailman loppuun asti.

Tässä tehtävässä liitytään myös sukupolvien ketjuun. Siksi tämä strategia-asiakirja tarttuu edellisen strategian ajatuksiin:

Kirkon tehtävä on johtaa ihmisiä pelastukseen ja tuoda Jumalan armo ja rakkaus ihmisten arkipäivään. Kirkko on olemassa, jotta usko Kristukseen syntyisi. Se kokoaa ihmiset yhteen kasvamaan kristittyinä. Se rohkaisee heitä välittämään lähimmäisistä ja luomakunnasta sanoin ja teoin. Se tuo itsekkyyden, väkivallan ja ahneuden läpäisemään maailmaan Jumalan hyvyyttä, oikeutta ja toivoa.

Eryteisesti pitämällä esillä armonvälineitä, Jumalan sanaa ja sakramenteja, Kristus tuo seurakunnan keskelle **uskoa, toivoa ja rakkautta**, jotka ovat seurakunnan arvot.

SEURAKUNNAN ARVOT

Usko: Iloinen usko ja luottamus Jumalaan antavat voimaa jokaiseen päivään. Luotamme Jumalaan, toisiimme ja itseemme.

Toivo: Pidämme esillä toivoa iankaikkisesta elämästä. Jumalan voi toimia ja vaikuttaa myös syntisessä ja rikkinäisessä maailmassa.

Rakkaus: Meidät on kutsuttu rakastamaan Jumalaa, toisiamme ja kuuntelemaan herkäällä korvalla seurakuntalaisia. Rakkaus ja armollinen elämänasenne tuovat iloa kristityn arkeen ja juhlaan.

STRATEGISET VALINNAT

Kevennämme hallintoa osana seurakunnan toimintaa. Tämä vaatii uutta asennoitumista niin luottamushenkilöiltä kuin työntekijöiltäkin.

Etsimme säästöjä ennemmin tukipalveluista ja kiinteistöistä kuin henkilöstöstä ja toiminnasta. Tukipalvelut auttavat seurakuntatyön tekemisessä, mutta niitä voidaan järjestää uudella tavalla. Pelkät seinät eivät järjestä toimintaa ja siksi myös seurakunnan on hyvä keskittyä sen omimpaan osaamiseen.

Maallistuvassa yhteiskunnassa tarvitaan rohkeaa todistusta, ja toisaalta ympäröivän elämän syvällistä ymmärtämistä. Näiden kahden näkökulman yhdistämisessä tarvitaan kaikkien seurakuntalaisten, luottamushenkilöiden, vapaaehtoisten sekä työntekijöiden hyvää ja luottamuksellista yhteistoimintaa.

Pyrimme säilyttämään litin seurakunnan itsenäisenä, mutta etsimme aktiivisesti hyviä yhteistyötapoja muiden seurakuntien kanssa, sekä rovakunnallisesti ja hiippakunnallisesti. Myös kunta ja muut paikalliset toimijat voivat nähdä seurakunnan luotettavana yhteistyökumppanina.

IITIN SEURAKUNNAN STRATEGIA PITKÄSTI

- Kristuksen ystävyyttä litissä -

Strategia ja seurakuntasuunnitelma vuosille 2019-2026, koostanut Mikko Pelkonen

IITIN SEURAKUNNAN STRATEGIA LYHYESTI JA NÄKYMME SEURAKUNNASTA	1
SEURAKUNNAN TOIMINTA-AJATUS JA TEHTÄVÄ, ARVOT JA STRATEGISET VALINNAT	2
IITIN SEURAKUNNAN STRATEGIA PITKÄSTI	3
1. JOHDANTO: Vanha seurakunta uuden edessä	4
2. SUUNNITTELUN TAUSTAA	5
RAAMATTU JA KATEKISMUS.....	5
KIRKKOLAKI JA KIRKKOJÄRJESTYS	6
KOKONAISKIRKON STRATEGIAT.....	6
IITIN KUNNAN STRATEGIA	7
3. TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET	7
SEURAKUNNAN KUVAUS	7
VÄESTÖMUUTOKSET	8
NELIKENTTÄANALYYSI	8
YHTEISTYÖ JA SEURAKUNTARAKENNE	9
4. RESURSSIT: Mistä tulot, mistä säästöt?.....	10
TYÖNTEKIJÄT	10
LUOTTAMUSHENKILÖT, VAPAAEHTOISET JA HALLINNON KEVENTÄMINEN.....	11
HAUTAUSMAAT, MAA- JA METSÄOMAISUUS	13
TALouden TUNNUSLUKUJA.....	14
5. TOIMINTASUUNNITELMA: Ajatuksia toiminnan tehostamiseksi.	15
JUMALANPALVELUKSET JA MUUT TILAISUUDET.....	15
KIRKOLLISET TOIMITUKSET	15
MUSIIKKITYÖ.....	16
DIAKONIAITYÖ	16
LÄHETYSTYÖ	16
KASVATUSTYÖ	17
VIESTINTÄ	17
VUOSIAIHEET, PAINOPISTEET JA KINKERIAIHEET	18
6. YHTEYSTIEDOT	18

1. JOHDANTO: Vanha seurakunta uuden edessä

litin seurakunta elää muutoksen aikaa, muiden Suomen evankelis-luterilaisten seurakuntien mukana. Viime vuosisatoina ja vuosikymmeninä tapahtunut muutos on ollut merkittävä, ja suuresta, historiallisesta ja rikkaasta seurakunnasta ollaan tultu väijäämättä toisenlaiseen aikaan. Noin 800 jäsenen menettäminen verotuloineen vuosikymmenen aikana haastaa seurakuntaa miettimään tulevaisuuttaan ja toimintaedellytyksiään uudella tavalla.

Jäsenmuutokset ovat samansuuntaisia kaikissa Suomen seurakunnissa. litissä menetys johtuu aika tasapuolisesti kolmesta osatekijästä: kirkosta erotaan enemmän kuin siihen liitytään, kuolleita on enemmän kuin kastettuja ja poismuuttajia on enemmän kuin paikkakunnalle muuttajia. Muuttotappio on kuitenkin pienempää, kuin monessa muussa maalaispitäjässä Mikkelin hiippakunnassa, johtuen suurten keskusten, Lahden ja Kouvolan, kuten myös pääkaupunkiseudun läheisyydestä.

Suunnitteluhetkellä litissä eletään epävarmoissa tunnelmissa. Menneinä vuosina kunta- ja seurakuntaliitokset on torjuttu. Sosiaali- ja terveysalan muutokset ja alueellistaminen etenevät valtionhallinnossa ja uusi maakuntapohjainen palvelujärjestely luo omia vaikeuksia myös litin kunnan palvelutuotantoon. Tämä näkyy mm. siten, että monet työpaikat ja esim. terveyskeskuksen vuodeosasto ovat siirtyneet jo pois paikkakunnalta. Kunnassa järjestettiin vuonna 2015 kansanäänestys, jossa päätettiin maakunnan vaihtamisesta Kymenlaaksosta Päijät-Hämeeseen sitten, kun tätä koskeva lainsäädäntö valmistuu. Näin iittiläisille Lahti tulee entistä tärkeämmäksi yhteistyösuunnaksi, Kouvolan sijaan.

litin seurakunnassa on ollut käytössä strategia-asiakirja vuosille 2011-2020, jonka tarkoituksena on ollut ”...seurakunnan toimintakyvyn ylläpitäminen ja parantaminen. Tavoitteena on pitkäjänteinen toiminnan kehittäminen ja voimavarojen oikea suuntaaminen”. Kirkkovaltuustossa 11.10.2016 kyseinen suunnitelma kuitenkin palautettiin uudelleenvalmisteluun. Tarkoituksena oli huomioida tähänastisen työskentelyn tuloksia, ja laatia seurakunnan henkilökunnan ja luottamushenkilöiden kanssa yhdessä lopullinen seurakuntasuunnitelma sitten, kun uusi kirkkoherra on vuoden 2017 aikana astunut tehtäväänsä.

Kirkkoneuvostossa 1.2.2017 todettiin, että seurakuntatyön kehitystyöryhmän työskentely ei ole toteutunut toivotulla tavalla, ja työryhmä päätettiin nimetä uudelleen. Strategiatyöryhmään valittiin puheenjohtajaksi kirkkoherra (keväällä viransijainen, kesäkuun alusta vakinainen), valtuuston puheenjohtaja Hanna Savelainen ja kirkkoneuvoston varapuheenjohtaja Taina Mikkola. Työntekijöiden edustajiksi tulivat seurakuntapastori Henna Huppunen ja seurakuntamestari Tiina Klemola.

Strategiatyöryhmä on kokoontunut syksyllä 2017 yhden kerran (11.10.) ja keväällä 2018 yhden kerran (18.3.). Työskentely on sitouttanut mukaan kaikkia luottamushenkilöitä ja työntekijöitä, kun kolmena päivänä, 10.9. ja 21.11. ja 5.4., kokoonnuttiin kaikille tarkoitettuihin yhteisiin työskentelyihin. Myös piispan tarkastus, siihen liittyneet kyselyt, tarkastustulokset, sekä piispanpäivä 22.2.2018 antoivat eväitä tämän suunnitelman laadintaan. Kiitämme myös lakimiesasessori Jyri Klemolaa seurakunnan taloustilasto- taulukosta.

litissä, kuten muissakin seurakunnissa noudatetaan säännöllistä suunnittelua, kun jokaiselle vuodelle laaditaan oma talousarvio ja toimintasuunnitelma. Samassa prosessissa katsotaan seurakunnan toimintaa ja toiminnan muutoksia myös kolmen vuoden periodilla. Nyt käsillä olevassa suunnitelmassa on tarkoitus hahmottaa niitä pidemmän aikavälin haasteita, joita seurakunnalla on ollut ja tulee olemaan. Siksi suunnitteluajanjaksoksi valittiin kahdeksan vuotta, siis vuodet 2019-2026.

Strategian laadinnassa ja seurakuntasuunnittelussa pyritään katsomaan tulevaan, mutta kuten tiedämme, ennustaminen on vaikeaa, varsinkin tulevaisuuden ennustaminen. Mutta ajattelempa, että päämäärän ohella itse matkantekokin on tärkeää. Näin myös strategiatyöskentelyn yksi – ehkä jopa tärkein tehtävä – on sitouttaa seurakunnan eri toimijoita yhteiseen tehtävään, joka seurakunnalla on.

Paikallisseurakuntien ihmisillä voi nykyisessä kirkollisessa tilanteessa tulla tunne, että paikallinen suunnittelu on käynyt turhaksi. Monista asioita päätetään kirkossakin ylätasolla, joihin paikallisesti ei voida vaikuttaa. Iitin seurakuntakin liittyi vuoden 2017 alusta Kirkon palvelukeskuksen asiakkaaksi, joten seurakunnan talous- ja henkilöstöhallintoa hoidetaan osittain Oulussa. Koko kirkon kattava Kirjuri-jäsentietojärjestelmä on otettu käyttöön vuonna 2013, ja nyt keskustellaan alueellisten keskusrekistereiden perustamisesta. Seurakunnan IT-asiat hoidetaan Lahden aluetoimistosta. Ja seurakuntia kehoitetaan edelleen harkitsemaan erilaisiin seurakuntayhtymiin liittymistä, vaikka kirkolliskokouksessa täpärästi päätettiin, ettei niihin ketään pakotetakaan.

Kaikkien näiden kokonaiskirkollisten hankkeiden äärellä on kuitenkin hyvä muistaa, mikä on seurakunnan perustehtävä ja olemus: se on ennen muuta paikallisten kristittyjen jumalanpalvelusyhteisö. Tässä yhteisöllisyydessä ja kutsuvassa työssä paikallisuus ja tuttuus ovat ne valtit, jolla seurakunta voi pitää kiinni jäsenistään, olla osa heidän elämäänsä ja rohkaista heitä uskossa ja elämässä eteenpäin. Uskomme, että seurakunnassa koetaan sitä Kristuksen ystävyyttä, jonka varassa on hyvä sekä elää että kuolla.

2. SUUNNITTELUN TAUSTAA

RAAMATTU JA KATEKISMUS

Kuten seurakunnan edellinen strategia toteaa, seurakunta ei voi valita tai määritellä tehtäväänsä miten vain. Kristillisen seurakunnan oppi ja usko pohjautuu Raamatusta ja katekismuksessa annettuun perustaan. Kirkon usko perustuu Raamattuun ja luterilaiset tunnustuskirjat selittävät sitä. Katekismus sanoo lyhyesti ja tiivistetysti sen, mihin me uskomme, ja sen avulla lapsia, nuoria ja kasteeseen valmistautuvia on perinteisesti opastettu uskonasioiden äärelle.

Strategiatyöskentely herätti työryhmän huomaamaan, että Iitin seurakunnassakin asioista ollaan montaa mieltä. Paavalin kirjeissä kerrotaan, että saman ongelman kanssa painittiin jo alkuseurakunnassa. Seurakunnassa onkin etsittävä rakkaudessa yhteisymmärrystä, vaikkei kaikesta ollakaan samaa mieltä. Tärkeää on muistaa Jeesuksen toive, kun hän sanoi (Joh. 17:21): ”Minä rukoilen, että he kaikki olisivat yhtä, niin kuin sinä, Isä, olet minussa ja minä sinussa. Niin tulee heidänkin olla yhtä meidän kanssamme, jotta maailma uskoisi sinun lähettäneen minut.”

Seurakuntaa merkitsevä sanana käytetään Uudessa testamentissa kreikan sanaa *ekklesia*, mikä merkitsee uloskutsuttuja. Toisaalta siis seurakunnan jäsenet ovat maailmasta uloskutsuttuja, mutta toisaalta heidät on myös lähetetty maailmaan, sanansaattajiksi ja toivon tuojiksi. Puhuttelevia seurakunnan vertauskuvia Raamatusta ovat myös Jumalan kansa, perhe, lammaslauma, Kristuksen ruumis ja viinipuu.

Katekismus puolestaan määrittelee seurakunnan pyhien yhteisöksi kappaleissa 20 ja 21. Pyhä Henki kokoaa kristillisen kirkon ja tekee sen pyhäksi. Kirkko, kristillinen seurakunta, on armahdettujen syntisten yhteisö, joka luottaa Jumalaan ja jossa Pyhä Henki herättää uskon ja rakkauden (katekismus 21). Keskeistä on, että Jumala saa Pyhän Henkensä kautta pyhittää seurakuntansa. Tämä tapahtuu armonvälineiden, sanan ja sakramenttien, kautta.

Seurakunnan tehtävä hahmottuu Raamatusta ja Katekismuksessa lähetystehtäväksi, evankeliumin viemisen tehtäväksi. Se on ilmaistu Jeesuksen lausumassa kaste- ja lähetyskäskyssä Matt. 28:18-20.

Raamattu ja katekismus löytyvät osoitteista <http://www.raamattu.fi> ja <http://www.katekismus.fi>

KIRKKOLAKI JA KIRKKOJÄRJESTYS

Kirkkolaki ja -järjestys kertovat konkreettisemmin, mikä on kirkon ja seurakunnan tehtävä. Eduskunnan hyväksymässä kirkkolaissa Suomen evankelis-luterilaisen kirkon tehtäviksi määritellään Jumalan Sanan julistaminen, sakramenttien jakaminen sekä lähimmäisenrakkauden hyväksi toimiminen (KL 1:2). Tätä kirkon tehtävää toteuttaakseen seurakunnan tulee huolehtia jumalanpalvelusten pitämisestä, kasteen ja ehtoollisen toimittamisesta sekä muista kirkollisista toimituksista, kristillisestä kasvatuksesta ja opetuksesta, sielunhoidosta, diakoniasta ja lähetystyöstä sekä muista kristilliseen sanomaan perustuvista julistuksista ja palvelutehtävistä. (KL 4:1)

Yksittäiselle seurakuntalaiselle kirkkolaki antaa oikeastaan vain yhden tehtävän: kirkollisveron maksun (KL 15:2). Kirkkojärjestys, jota voidaan pitää kirkon ”omana lakikirjana”, antaa seurakuntalaisille kuitenkin enemmän tehtäviä: Kirkon jäsenen tulee osallistua jumalanpalvelukseen, käyttää muutenkin armonvälineitä ja edistää seurakunnan tehtävän toteuttamista. Kirkon jäsenen tulee noudattaa kristillistä elämäntapaa, solmia avioliittonsa säädetyllä tavalla, antaa kastaa lapsensa ja huolehtia heidän kristillisestä kasvatuksestaan. (KJ 1:5) Tähän ihannetilanteeseen litin seurakunnassakin on hyvä pyrkiä.

Vaikka kirkossa ei käydä erityisen aktiivisesti, moni iittiläinen on omaksunut luterilaisen ajatuksen kutsumuksesta, jossa oma työ ja tehtävät ovat arkista jumalanpalvelusta. Kirkon työ nähdään tärkeänä moni haluaa edelleen kuulua seurakuntaan, vaikka voimakasta herätyskristillistä julistusta tai kirkkojärjestyksen vaatimuksia ei koetakaan erityisen läheisiksi.

Kirkkolaki löytyy osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1993/19931054> ja kirkkojärjestys osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1993/19931055>

KOKONAISKIRKON STRATEGIAT

Seurakuntasuunnittelussa ja tulevaisuuden hahmottelussa on hyvä ottaa huomioon myös kokonaiskirkolliset suunnitelmat. Kirkossa on erilaisia suunnitelmia ja linja-asiakirjoja kuitenkin niin suuri määrä, ettei niiden kattava tarkastelu ole tässä yhteydessä mahdollista.

Ehkä keskeisin kirkon strategia-asiakirjoista tämän asiakirjan laatimisen aikoihin on Kohtaamisen kirkko – Suomen evankelis-luterilaisen kirkon toiminnallinen suunta vuoteen 2020. Se jatkaa vuoteen 2015 tähtäävän Meidän Kirkko -strategian avaamalla tiellä ja tarttuu vuosien 2016–2020 haasteisiin.

Asiakirjan esipuheessa todetaan, että ”Kirkko elää keskellä nopeasti muuttuvaa maailmaa. Sen tulee sekä tuntea toimintaympäristön muutokset että pysyä uskollisena pysyvälle tehtävälleen, mistä reformaation merkkivuosi 2017 muistuttaa. Kirkko on kohtaamisen yhteisö. Yhteydessä kirkkoon ihminen kohtaa sekä Jumalan että lähimmäisensä ja oman elämänsä todellisuuden. Kohtaamisen kirkko kannustaa seurakuntia keskittymään tähän ytimeen ja elämään siitä käsin.”

Kohtaamisen kirkko pyrkii auttamaan seurakuntia perustyöhön tarvittavan innostuksen ja suunnan etsimisessä. Tässä on tärkeää ottaa huomioon muuttuva toimintaympäristö. ”Kirkko elää rakennemuutoksen ja suurten taloutta koskevien kysymysten aikaa. Kohtaamisen kirkko nostaa esille asioita, jotka tulee pitää keskeisinä muutosten ja valintojen keskellä. Se on toiminnallinen suunta, ei kirkollinen kokonaisstrategia. Varsinaiset strategiat luodaan paikallistasolla.”

Asiakirja löytyy osoitteesta

[http://sakasti.evl.fi/julkaisut.nsf/27C3364455CEE96C2257E2E0012D556/\\$FILE/978-951-789-456-2.pdf](http://sakasti.evl.fi/julkaisut.nsf/27C3364455CEE96C2257E2E0012D556/$FILE/978-951-789-456-2.pdf)

IITIN KUNNAN STRATEGIA

Tätä asiakirjaa laadittaessa talvella 2017-2018 myös litin kunta on laatimassa omaa strategiaansa. Kunta on kiitettävällä tavalla halunnut tuoda laadinnan lähelle kuntalaisia, ja haastanut yksittäisiä ihmisiä sekä yhteistyötahoja antamaan palautetta valmisteilla olevasta kuntastrategiasta. Haasteena tällaisessa työskentelyssä on luonnollisesti ne suuret toiveet, joita kertyy palveluja menettäneen kunnan asukkailta.

Apostoli Paavalin ja uskonpuhdistajana Lutherin opetukseen liittyen litin seurakunta haluaa tukea litin kuntaa omalla toiminnallaan. Seurakunta kunnioittaa maallista esivaltaa ja haluaa toimia sen kanssa yhteistyössä. Haasteena tässä työssä on luonnollisesti yhteiskunnan maallistuminen, mutta seurakunta haluaa muistuttaa uskonnonvapauden positiivisesta puolesta: jokaisella on oikeus omaan uskontoon. Tasapuolisuuden nimissä on huomattava, että myös uskonnottomuus on arvovalinta, jota ei voi pitää sen parempana valintana kuin uskonnollisuuttakaan. Siksi litin seurakunta toivoo, että esim. kouluissa voitaisiin tehdä yhteistyötä, sillä suurin osa koululaisista on kastettuja, seurakuntamme jäseniä. Uskomme, että seurakunnalla on paljon annettavaa myös kunnalle.

litin kuntastrategia 2017-2020 määrittelee, että litti on ”Suomen nopein kunta, jossa arki, juhla ja luonto kuuluvat hyvinvointiin.” Kunnan ja seurakunnan yhteiset juuret tunnustetaan myös strategian lähtökohdissa, missä sanotaan: ”litti on perinteinen kirkkopitäjä, jonka historiallinen keskuspaikka on myös Suomen kaunein kylä.” Asiakirja määrittellään kunnalle mm. seuraavat tavoitteet: ”litti on kehittyvä ja elinvoimainen kunta, litissä on toimivat ja lähellä olevat peruspalvelut, ja nopealla toiminnallaan ja viestinnällään litin kunta mahdollistaa yhteisöllisyyden, yrittäjyyden ja hyvinvoinnin koko kunnassa.” Näitä tavoitteita myös litin seurakunta haluaa tukea omalla toiminnallaan.

litin kuntastrategia (luonnos) löytyy osoitteesta

http://www.iitti.fi/library/files/5a376ac6c91058fd20000107/litti_strategialuonnos12122017_pieni.pdf

3. TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

SEURAKUNNAN KUVAUS

litti on vanha historiallinen seurakunta, joka on erotettu Hollolan kirkkopitäjästä vuonna 1539. Jo tältä pohjalta iittiläiset katsovat kuuluvansa enemmän Hämeeseen kuin Kymenlaaksoon, johon litti vuonna 1949 vastentahtoisesti liitettiin. litin kunnan siirtäminen asukkaiden suuren enemmistön toiveiden mukaisesti Kymenlaakson maakunnasta Päijät-Hämeen maakuntaan on vireillä. litin seurakunta puolestaan kuului koko 1800-luvun ajan Porvoon hiippakuntaan, josta se siirrettiin vuonna 1923 Tampereen hiippakuntaan ja edelleen sotien jälkeen Mikkelin hiippakuntaan.

litin seurakunta on pienentynyt aikojen saatossa, kun siitä on erotettu Valkealan ja Jaalan seurakunnat, ja kun pienempiä alueita litistä on liitetty Mäntyharjuun sekä Kuusankoskelle. Vuosina 1743–1812 Ruotsin ja Venäjän raja kulki litin itäpuolitse. Riihimäki–Pietari-radon rakentaminen 1860-luvun lopulla vaikutti siihen, että litin kirkonkylä jäi syrjään ja Kausalasta alkoi muodostua kunnan keskustaajama.

litin pinta-ala on 687 km², josta maa-alueita on 590 km² ja vesialueita 97 km². Alue onkin luonnoiltaan rikas, jakautuen pohjoiseen vesikansan alueeseen ja eteläiseen maakansan alueeseen. Pohjoista littiä hallitsevat järvet ja mutkittileva Kymijoki, kun taas etelässä on suuria, viljavia peltoja. Peruskallio nousee litissä erikoisella tavalla korkeiksi vuoriksi ja mäiksi, muodostaen kauniita luonto- ja retkeilykohteita.

litin seurakunta kuuluu Kouvolan rovastikuntaan ja Mikkelin hiippakuntaan. Koska Kouvolan rovastikunnan muut seurakunnat kuuluvat myös Kouvolan seurakuntayhtymään, on litin osa rovastikunnallisessa

yhteistyössä haasteellinen. Kirkolliskokouksessa toukokuussa 2018 on tarkoitus käsitellä myös hiippakuntarajojen muuttamista niin, että ne vastaavat maakuntarajoja. Iitin seurakunnalle mielenkiintoinen kysymys kuuluu, siirretäänkö esim. Päijät-Häme tulevaisuudessa osaksi Mikkelin hiippakuntaa. Mahdollisilla maakunta-, hiippakunta- ja rovastikuntamuutoksilla on vaikutuksensa raja-alueella olevan seurakunnan yhteistyömahdollisuuksiin.

Alueen asukkaat ovat olleet perinteisen maanviljelysvoittoisen seurakunnan elinkeinonharjoittajia. Lähellä on kuitenkin ollut myös suuria tehtaita työläisineen, ja myös iittiläiset ovat päässeet osalliseksi elinkeinorakenteen muutoksesta. Alueella on siis asunut vanhojen sukutilojen edustajia, tehdastyöläisiä ja sotien jälkeen myös runsaasti siirtokarjalaisia. Seurakuntaa kuvaa siis moninaisuus, myös jäsenistössä.

Hengellisistä virtauksista ja herätysliikkeistä voidaan mainita Lahden alueella vaikuttanut esikoislestadiolaisuus, Kymenlaaksossa viidesläisyys ja jonkin verran herännäisyys, ja Iitin alueella erityisesti evankelisuus. Seurakunnan tärkeä yhteistyökumppani on alun perin Karjalasta Perheniemeen siirretty evankelinen opisto. Muita paikkakunnalla toimivia kristillisiä seurakuntia ovat Kouvolan helluntaiseurakunta, jolla on Kausalassa oma rukoushuone, sekä Lahden ortodoksis seurakuntaan kuuluva Iitin ortodoksiapiiri, jolla on Kausalassa oma Tsasouna.

VÄESTÖMUUTOKSET

Iitin kunnan ja seurakunnan väkiluku pienenee hitaasti mutta varmasti. Suurten keskusten läheisyyden vuoksi pieneminen ei ole kuitenkaan niin nopeaa kuin monessa muussa maalaispitäjässä. Vuonna 2017 iittiläisiä oli 6 870. Kunnan väkiluvun ennustetaan pienenevän ja olevan 6 737 vuonna 2030. Haasteena on työikäisen väestön määrän pieneminen. Seurakunnan jäsenmäärä on pienentynyt 805 hengellä vuodesta 2006 lähtien, ollen 5587 vuonna 2016. Tähän vaikuttaa kirkosta eroaminen, paikkakunnalta poismuutto, sekä se, että kuolleita on enemmän kuin kastettuja. Parhaiten näihin haasteisiin vastataan toisaalta tekemällä seurakunnan perustyö hyvin, ja toisaalta kuuntelemalla tarkalla korvalla, mitä seurakuntalaiset pitävät totena.

Jäsenmäärä 31.12.

ikäv.

	Yhteensä	0-9	10-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80-89	90-
2016	5 587	561	614	449	458	541	848	961	664	406	85
2017	5 512	545	596	428	466	515	812	941	717	399	93

NELIKENTTÄANALYYSI

Vahvuudet:

- Osaava henkilöstö, virat ja toimet täytettyinä
- Omaisuus
- Kirkon isot remontit tehty
- Kiinteistöistä huolehdittu, ei korjausvelkaa

Heikkoudet:

- Epävarmuus tulevasta
- Kiinteistömassa, ylläpitokulut
- Toimimattomat ja kankeat hallinnon prosessit

Mahdollisuudet:

- Jäsenmäärä pysynyt lähes vakiona kunnan jäsenmäärään nähden

- Aktiiviset seurakuntalaiset
- Yhteistyö kunnan ja järjestöjen kanssa
- Passiivisten seurakuntalaisen aktivoituminen

Uhat:

- Verotulojen riittäminen tulevaisuudessa
- Kirkon aseman muuttuminen
- Kilpailu jäsenten ajasta
- Negatiivinen suhtautuminen kirkkoon ja uskonkysymyksiin

YHTEISTYÖ JA SEURAKUNTARAKENNE

Jäsenmäärän pieneneminen ja sen myötä verotulojen menettäminen haastaa myös litin seurakunnan miettimään edelleen yhteistyön ja seurakuntarakenteiden kehittämistä yhdessä naapuriseurakuntien kanssa. Seurakuntaliitos ei houkuta iittiläisiä päättäjiä, ja se on torjuttu jo aiemmin. Strategiatyöskentelyn aikana on keskusteltu myös seurakuntayhtymä-mallista, mutta senkin koetaan vievän paikallista päätöksentekoa pois litistä. Seurakuntayhtymä-malliin kannattaa tulevaisuudessa suhtautua kuitenkin avoimesti, missä seurakunnan omiin vaikutusmahdollisuuksiin vaikuttaa erityisesti yhtymän perussopimus.

Yhteistyötä naapuriseurakuntien kanssa halutaan tehdä, mutta suurten kaupunkien ongelmat koetaan liian haasteellisiksi iittiläisestä näkökulmasta. Lisäksi on tärkeää, että seurakunnan paikallinen olemus säilyy, jolloin voidaan vastata paremmin seurakunnan haasteisiin.

Seurakuntaliitoksista saadut kokemukset näyttävät iittiläisestä näkökulmasta myös uhkana: Liitoksissa ei välttämättä edes synny säästöjä ja niissä saatetaan menettää seurakuntien yhteisöllisyys. Näin toimintoja ajetaan pikkuhiljaa alas. Seurakunnan ei ole tarkoitus ensi sijassa työllistää tai pitää yllä kiinteistöjä. Tavoitteena tulee olla kirkon tulevaisuuskomitean hahmottelema suunta, jossa seurakunta toimii seurakuntalaistensa varassa. Tässä sopivan kokoiset seurakunnat ovat avainasemassa.

Yhteistyössä ja rakenteiden uudistamisessa tarvitaan siis viisautta. Paikallisuudesta ja tuttuudesta olisi hyvä pitää kiinni niin kauan, kuin se on mahdollista. Tämän pitäisi jollakin tasolla olla mahdollista niin kauan, kuin pakkakunnalla asuu kristittyjä. Seurakuntaelämän turvaamisen takia tarvitaan kuitenkin rohkeutta ja myös valmiutta vaikeisiin säästöpäätöksiin.

Tällä hetkellä litin seurakunta tekee yhteistyötä seuraavasti:

► Kouvolan seurakuntayhtymä ja alue

- Risteys –seurakuntalehti (ym. tiedotus)
- Perheneuvonta
- Kehitysvammaistyö
- Rovastikunnalliset tapahtumat

► Lahden seurakuntayhtymä ja alue

- Sairaalasielunhoito
- IT-alue toimisto (yhteinen EU:n tietosuojavastaavan nimeäminen on valmisteilla)
- Krematorio

Suunnitelmakaudella liittyminen yhteiseen keskusrekisteriin voi tulla ajankohtaisesti ja vaikuttaa kirkkoherranviraston, ja siten muidenkin seurakunnan toimistojen toimintaan.

4. RESURSSIT: Mistä tulot, mistä säästöt?

TYÖNTEKIJÄT

TOIMINNALLINEN HENKILÖSTÖ

Nimike:	Viran/toimenhaltija (2018):	Aloittanut:	Virka vai toimi:
Kirkkoherra	Mikko Pelkonen	2017	Virka
Kappalainen	Ville Hiltunen	2017	Virka
Seurakuntapastori	Henna Hupponen	2006	Virka
Kanttori	Lauri Palo	2018	Virka
Diakonianviranhaltija	Johanna Remes	2009	Virka
Diakonianviranhaltija	Sirpa Pusila	2012	Virka
Nuorisotyönohjaaja	Tuula Lehtoranta	2006	Virka
Nuorisotyönohjaaja-läh.siht.	Maija Kauppinen	2010/2018	Virka
Lastenohjaaja	Terhi Altio	2007	Toimi
Lastenohjaaja	Jaana Hongisto	2013	Toimi

KIINTEISTÖ- JA VIRASTOTYÖN TEKIJÄT

Nimike:	Viran/toimenhaltija (2018):	Aloittanut:	Virka vai toimi:
Taluspäällikkö	Iiris Mäenpää	2004	Virka
Toimistonhoitaja	Mia Eskola	1997	Virka
Seurakuntamestari	Tiina Klemola	2007	Virka
Toimistosihtööri	Leena Tojkander	1998 (-2023)	Toimi
Emäntä-siivooja	Tanja Nieminen	2016	Toimi
Keittäjä-siivooja	Anne Laaksonen	2006	Toimi
Kiinteistötyöntekijä	Jani Haikonen	2008	Toimi
Siivooja-vahtimestari (29%)	Tuula Forstadius	2014	Toimi

Muita seurakunnan työntekijöitä ovat esim. palkkiotoimiset kerhonohjaajat ja isokset, sekä muut tilapäiset apulaiset, mm. kesäaikaan hautausmaalla ja keittiötoimessa. Henkilöstökulut ovat ylivoimaisesti seurakunnan suurin menoerä, siksi työntekijärakennetta tulee tarkastella aktiivisesti.

litin seurakunnan työntekijät ovat kohtuullisen sitoutuneita työnantajaan. Strategiatyöskentelyn aikana on korostunut tarve pitää hyvää huolta työntekijöistä ja työskentelyilmapiiristä. Työntekijät ovat tärkeä voimavara työnantajalle. Tämän vuoksi, vaikka seurakunnan tulopohja kapenee, henkilökunnan vähentämiset pyritään sijoittamaan sopiviin solmukohtiin. Näin vuonna 2016 varhaisnuorisotyönohjaajan työpanosta vähennettiin 50 % ja vuonna 2017 vähennettiin yksi lastenohjaaja eläkkeelle jäämisen yhteydessä. Kun varhaisnuorisotyötä tekevä nuorisotyönohjaaja siirtyi toiseen seurakuntaan, lähetysihteerin ja nuorisotyönohjaajan tehtävät päätettiin yhdistää. Näin kasvatustyön henkilökunnan vähennysmahdollisuudet alkavat olla nyt käytetty.

Toimistosihteerin tehtävät vähenevät kun kirkonkirjojen digitointi saadaan valmiiksi, ja hänen jäädessä eläkkeelle (v. 2023) tehtävään ei palkata enää uutta henkilöä. Tämä vaikuttaa kaikkien työntekijöiden prosesseihin, mutta erityisesti taluspäällikön ja toimistonhoitajan tehtäviin, jotka joutuvat jatkossa hoitamaan lomitus kahden henkilön voimin, vuorotellen. Mikäli tulokehitys jatkuu huonona, ja suunnitelmakaudella on näiden lisäksi edelleen etsittävä säästöjä henkilökunnasta, niitä olisi hyvä toteuttaa vapaaehtoisuuspohjalta tai demokraattisesti (esim. koko henkilökuntaa koskevin lomautuksin).

Pidemmillä aikajännteellä tukitoimia (talous- ja henkilöstöhallinto, kiinteistöhuolto, siivous) voitaisiin järjestää joko ulkoistamalla, tai yhdessä naapuriseurakuntien kanssa, joko seurakuntayhtymässä tai

sopimus pohjalta. Käynnissä oleva jäsen- ja talouskehitys voi tarkoittaa myös sitä, ettei 10-20 vuoden kuluttua seurakunnassa ole enää välttämättä kolmea papin ja kahta diakoniatyöntekijän virkaa.

Seurakuntatyön tulevaisuus on vapaaehtoisissa, sekä monipuolisissa ja motivoituneissa työntekijöissä, jotka ovat sisäistäneet seurakunnan perustehtävän, ja ovat valmiita tarvittaessa ylittämään työalarajoja.

LUOTTAMUSHENKILÖT, VAPAAEHTOISET JA HALLINNON KEVENTÄMINEN

Suunnittelukausi aloitetaan uusien luottamushenkilöiden astuessa tehtäviinsä. Vuonna 2018 kirkkovaltuustoon valitaan 19 jäsentä, ja kirkkoneuvostoon valittaneen jälleen puheenjohtajan lisäksi kahdeksan jäsentä. Perinteisesti seurakunnassa on toiminut myös diakoniatyön, kasvatustalouden, lähetystyön sekä jumalanpalvelus- ja musiikkityön johtokunnat. Lisäksi seurakunnassa toimii vapaaehtoistyötä tekeviä seurakuntalaisia esim. lähetysten kahvituvalla, diakoniatyössä, jumalanpalvelustehtävissä jne.

Koska luottamushenkilöt tai työntekijät eivät kaikin osin koe johtokunnissa työskentelyä merkitykselliseksi, on suunnitteluprosessin aikana mietitty johtokuntien korvaamista toiminnallisilla tiimeillä tai vastuuryhmillä. Lopullisesti johtokuntien tarpeellisuudesta päättää istuva kirkkovaltuusto, mutta työalakohtaisiin tiimeihin siirtymistä puoltavat seuraavat näkökulmat: Johtokuntien työskentely on usein paperinmakuista ja näennäistä, resurssit ovat suhteellisen pienet, ja seurakunnassa tarvitaan enemmän vapaaehtoisia voimavaroja toimintaan kuin päätöksentekoon.

Tämän vuoksi **tämä strategia-asiakirja ehdottaa vuonna 2019 aloittavan kirkkovaltuuston harkittavaksi, että johtokuntatyöskentelyä kehitetään nykyiseltä pohjalta tai muodostetaan työalakohtaisia tiimejä** työntekijöiden tueksi esimerkiksi seuraavalla tavalla:

- Lähetystiimi (koollekutsujana lähetys sihteeri)
- Diakoniatiimi (koollekutsujana diakoniatyöntekijä)
- Musiikkitiimi (koollekutsujana kanttori)
- Julistustiimi (koollekutsujana kappalainen)
- Kasvatustiimi (koollekutsujana seurakuntapastori)

Kirkkoneuvoston alaisina tiimit voivat ottaa halutessaan kantaa samoihin asioihin kuin johtokunnat, mutta tehtävä olisi hyvä määritellä riittävän väljästi: Tiimin tehtävänä on suunnitella ja toteuttaa työalan toimintaa yhdessä viranhaltijan kanssa. Viranhaltija kutsuu tiimin koolle tarvittaessa (2-4 kertaa vuodessa). Kokouksesta laaditaan muistio (kirkkoneuvostolle). Joka tapauksessa myös toimintasuunnitelma ja -kertomus tulee käsitellä tiimin kokouksessa.

Tiimit voivat tarjota luottamushenkilöille ja kaikille seurakuntalaisille luontevan tavan toimia kotiseurakunnassa, ja niiden rajattu toiminta-aika (esim. kaksi vuotta) voi helpottaa vastuutehtävään suostumista/sitoutumista.

Hallintoelinten haasteena on sopeuttaa toimintansa voimavaroiltaan pienentyvän seurakunnan puitteisiin. Ei ole mielekästä, että seurakunnan työntekijöiden vähät voimavarat kuluvat hallinnointiin tai kokoustamiseen. Siksi hallinnon ja johtamisenkin on pyrittävä selkeyteen ja tehokkuuteen. Ei ole myöskään järkevää, että yhden työntekijän työtä saattaa ohjata työalan johtosääntö, viranhaltijan johtosääntö, työalavastaavan johtosääntö, johtokunnan johtosääntö, tehtäväkuvaus palkkavaakaa varten sekä vielä muukin tehtäväkuvaus. Pahinta on, että nämä em. säännöt saattavat olla jopa ristiriidassa keskenään.

Tavoitteena tuleekin olla, että operatiivista johtamista helpotetaan vähentämällä erilaisia ohje- ja johtosääntöjä. Ne voitaisiin korvata yhdellä tehtäväkuvauksella, joka käydään vuosittain läpi kehityskeskustelussa. Muutokset tuotaisiin kirkkoneuvostoon. Johtosääntöä tarvitaan niissä asioissa, missä päätösvaltaa delegoidaan eteenpäin.

KIINTEISTÖT:

Kiinteistö	Rakennusvuosi	Kunnostustarpeet	Vuotuiset kulut 2016
Kirkko	1693	Alttarirakenteen uusiminen, sakastin keittiö ja säilytyskaapit, lämmitysjärjestelmän muutos	52 364
Tapuli	1693	Ei lähivuosien korjaustarpeita	213
Kirkonkylän siunauskappeli	1958	Paanukaton uusiminen, lämmitysjärjestelmän ja ilmastoinnin uusiminen	26 593
Kirkonkylän seurakuntatalo	1900	Pitkällä aikavälillä kylmiöiden uusiminen	
Punainen varasto, vanha hautausmaa	1920	Täysi peruskorjaus	9 154
Hautausmaan huoltorakennus, uusi hautausmaa	1971	Purkukuntoinen	-
Seurakuntakeskus	1981	Ei lähivuosien korjaustarpeita	2 206
Vuolenkosken siunauskappeli	1965	Alttarirakenteen uusiminen, ilmastoinnin uusiminen, etelän puoleisten ikkunoiden uusiminen, rakennuksen puuosien huoltomaalaus	107 195
Vuolenkosken seurakuntakoti	1990	Täysi peruskorjaus (tekeillä), Pitkällä aikavälillä kylmiöiden uusiminen, saniteettitilojen rakentaminen	3 109
Vuolenkosken hautausmaan varastorakennus	1965	Lattioiden ja kaapistojen uusiminen	9 548
Heinlahden leirikeskus		Ulkomaalaus	-
- päärakennus	1992	Ulkomaalaus, lämmitysjärjestelmän vaihtaminen	61 031
- keittiörakennus	1962	Pitkällä aikavälillä kosteiden tilojen uudistaminen	
- sauna	1962	Salin ja keittiön lattioiden sekä ilmastoinnin uusiminen	
- grillikatokset	2010	Pukuhuoneiden jako (M/N) ja remontointi , ulkomaalaus	
- mökit	alkaan 1973	Ei lähivuosien korjaustarpeita	
- varastorakennus	1972	Savupiippujen purku, lattioiden ja katon paikkaus	
Vuokrahuoneistot: Aikalisä/Kahvitupa		Ei lähivuosien korjaustarpeita	20 699
			Yht. 292 112

Rakennuksia seurakunnalla on yhteensä 18 kpl, joista Heinlahdessa 8 kpl. Rakennettua pinta-alaa on yhteensä 4057 m². Seurakunnassa on haettava säästöjä ensin kiinteistökuluista ja sitten henkilöstökuluista. Pelkästään seinät eivät tee seurakuntatyötä. Siksi on kysyttävä, mitä kiinteistöjä litin seurakunta todella tarvitsee? Voidaanko kiinteistöjen toimintoja yhdistää tulevaisuudessa, esim. kirkonkylällä?

Kirkko ja seurakuntakeskus ovat seurakuntatyön keskiössä, mutta voitaisiinko esim. kirkonkylän seurakuntatalosta tai Vuolenkosken seurakuntakodista luopua? Tai onko hautausmaan kappelin edessä olevalle, kalliille peruskorjaukselle vaihtoehtoa? Myös Heinlahden leirikeskuksen ylläpito on seurakunnalle hyvin kallista.

Vuonna 2018 Vanhalla hautausmaalla sijaitseva punainen rakennus puretaan ja sen tilalle rakennetaan uusi, pieni varastorakennus. Uuden hautausmaan huoltorakennukseen tehdään laajennus. Suunnitelmakaudella selvitetään leirikeskusyhteistyötä Lahden yhtymän ja Nastolan seurakunnan kanssa. Samaten seurakunta voi etsiä vaihtoehtoa kirkonkylän seurakuntatalon ja Vuolenkosken seurakuntakodin toiminnolle niin, että niistä luopumista voitaisiin harkita.

HAUTAUSMAAT, MAA- JA METSÄOMAISUUS

Seurakunnalla on kolme **hautausmaata**:

- 1) Uusi hautausmaa sijaitsee litin kirkonkylässä, Kintahuo'on mäellä. Hautausmaa vihittiin käyttöön 6.7.1890, ja se on suuruudeltaan 4,9 ha. Uuden hautausmaan laajennusosa ja muistolehto vihittiin käyttöön 9.7.2000, ja siellä on runsaasti tilaa uusille haudoille.
- 2) Vanha hautausmaa sijaitsee litin kirkon yhteydessä, ja sinne on haudattu ainakin vuodesta 1515 alkaen. Se on suuruudeltaan 2,0 ha, ja siellä sijaitsee myös sankarihautausmaa sekä muistelualue. Uusia paikkoja hautausmaalla luovutetaan enää vain lohkosta nro 7, ja paikkojen arvellaan riittävän 50 vuodeksi.
- 3) Vuolenkosken hautausmaa sijaitsee Vuolenkosken kappelin yhteydessä, Taarastintien varrella. Maa-alue on saatu lahjoituksina ja sen pinta-ala on 1,78 ha. Alueella sijaitsee myös sankarihautausmaa sekä muistelualue. Olemassa olevien hautaosastojen täytyttyä otetaan käyttöön kappelin vasemmalla puolella oleva metsäalue.

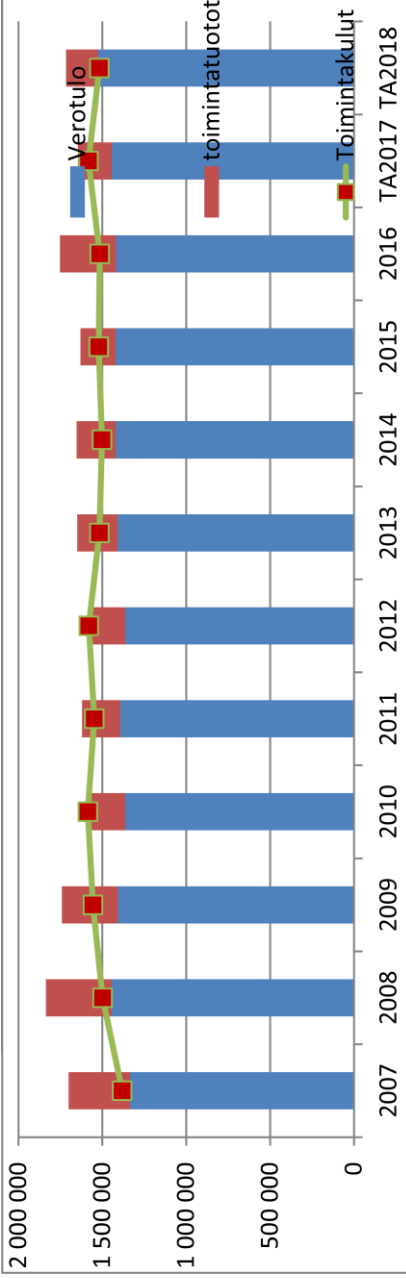
Hautausmaiden käyttösuunnitelmat on hyväksytty vuonna 2005.

litin seurakunnalla on **metsätalousmaata** 639,82 hehtaaria. Metsätaloussuunnitelma on hyväksytty vuosille 2010-2019, näin ollen suunnittelukauden alkaessa tulee laittaa käyntiin myös uuden metsätaloussuunnitelman laadinta. Kokonaisarvio metsän kasvusta on 40901 m³ kymmenessä vuodessa. Hakkuiksi on suunniteltu 3,5 m³/ha/vuosi ja 22079 m³/10 v.

Maatalousmaata seurakunnalla on 2,27 ha ja **muuta maata** 42,28 ha. Näin ollen seurakunta omistaa **maata yhteensä 684,37 ha**.

TALouden TUNNUSLUKUJA

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	TA2017	TA2018	yht.	k.a./v
toimintatuotot	367 000	391 000	334 000	222 000	227 000	212 000	240 000	233 000	209 000	334 000	201 745	191 240	3 161 985	263 499
josta puunmyyntitulot	171 000	173 000	150 000	91 000	55 000	63 000	75 000	82 000	56 000	126 000	50 000	50 000	1 142 000	95 167
toimintakulut	1 382 000	1 498 000	1 557 000	1 587 000	1 548 000	1 581 000	1 518 000	1 502 000	1 522 000	1 516 000	1 582 781	1 518 028	18 311 809	1 525 984
josta henkilöstökulut	864 000	926 000	963 000	934 000	968 000	994 000	934 000	971 000	996 000	958 000	954 922	936 871	11 399 793	949 983
verotulot	1 334 000	1 446 000	1 407 000	1 363 000	1 394 000	1 363 000	1 409 000	1 421 000	1 421 000	1 419 000	1 445 000	1 526 160	16 948 160	1 412 347
KH avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
vuosikate	287 000	236 000	160 000	-13 000	-31 000	-38 000	129 000	89 000	40 000	128 000	15 657	88 872	1 091 529	90 961
poistot	75 000	94 000	96 000	89 000	118 000	104 000	140 000	146 000	156 000	151 000	145 426	145 426	1 465 526	122 127
satunnaiset tuotot	93 000	8 000	1 140 000	14 000	4 000	13 000	69 000	0	4 000	0	0	0	1 345 000	112 083
tilikauden tulos	305 000	150 000	1 204 000	-89 000	-145 000	-129 000	57 000	-59 000	-113 000	-23 000	-129 296	-56 554	972 150	81 013
tulos - KH avustukset	305 000	150 000	1 204 000	-89 000	-145 000	-129 000	57 000	-59 000	-113 000	-23 000	-129 296	-56 554	1 028 704	85 725
ed. - satunnaiset tuotot	212 000	142 000	64 000	-103 000	-149 000	-142 000	-12 000	-59 000	-117 000	-23 000	-129 296	-56 554	-316 296	-26 358

Talouden tunnusluvut antavat hyvän kuvan seurakunnan talouden kehityksestä, ja haastavat edelleen säästökohteiden etsintään. Negatiivinen tulos toistuu liian usein ja vuoden 2009 jälkeen vuosikate ei ole riittänyt poistoihin. Tätä selittää osaltaan vuonna 2008 tehty seurakuntakeskuksen peruskorjauksesta (liiki 700.000€), siunauskappelin peruskorjaus 2010 (60.000 €) sekä 2010 - 2012 kirkon peruskorjaus (1,3 milj.). Näiden jälkeä poistot ovat tavallista suuremmat, mutta tasoittuvat pitemmällä aikavälillä. Arvion mukaan poistot pystytään kattamaan vuosikatteella jälleen vuonna 2019-20.

5. TOIMINTASUUNNITELMA: Ajatuksia toiminnan tehostamiseksi.

JUMALANPALVELUKSET JA MUUT TILAISUUDET

Seurakunta on olemukseltaan jumalanpalvelusyhteisö. Sen ydin ovat ne paikalliset kristityt, jotka kokoontuvat sunnuntaisin Jumalan sanan ja ehtoollisen sakramentin äärelle, rukoilemaan ja tunnustamaan uskonsa, sekä ylistämään ja kiittämään Jumalaa.

litin seurakunnassa on aloitettu maallikkovastuunkannon kehittäminen myös jumalanpalveluselämän saralla. Jumalanpalvelus ei ole vain pappien esitys, vaan se on kansan työtä (liturgia). Jokainen seurakuntalainen voi osallistua ristikulkueen toteuttamiseen, tekstinlukuun, esirukouksen laadintaan, kolehdin keruuseen jne. Ehtoollisavustajina toimivat siihen kirkkoherralta luvan saaneet maallikot. Tulevaisuuden haasteena on kehittää edelleen jumalanpalveluselämän suunnittelua ja vastuuryhmien käyttöä. Myös erilaisia sidosryhmiä kannattaa kutsua mukaan jumalanpalvelusten toteutukseen.

Jumalanpalveluselämän perustoiminnot ovat kunnossa, mutta kirkon etäisyys Kausalan kuntakeskuksesta on haaste. Tulevaisuudessa tuleekin miettiä, miten toimintaa voitaisiin kehittää edelleen, myös seurakuntakeskuksessa, lyömättä laimin seurakunnan arvokasta, hienoa kirkkoa. Tätä tukee Mikkelin hiippakunnan tuomiokapitulin päätös hyväksyä Kausalan seurakuntakeskus ehtoollisenviettopaikaksi 31.3.2021 saakka. Uudenlaisia jumalanpalvelusmuotoja voidaan kehittää molemmissa pisteissä, ja myös eri kylillä.

Kirkkoa ja muita seurakunnan tiloja ei tule nähdä vain seurakunnan työntekijöiden hallinnoimina, vaan kaikkien seurakuntalaisten yhteisinä tiloina. Jos seurakuntalaiset järjestävät itse toimintaa, joka on kirkon tunnustuksen mukaista, hengellistä toimintaa, on se suuri rikkaus paikkakunnalla. Siksi esim. tilojen vuokraushintoja ja -tapoja tulee tarkastella uudelleen. Ja vaikka jumalanpalvelus ei houkuta kaikkia seurakuntalaisia, myös muunlaisia tilaisuuksia tulee kehitellä ja järjestää. Tässä keskeistä on kristillinen julistus- ja evankelointityö, raamattuopetus, kristillisen ihmis- ja jumalakäsityksen sekä perhekäsityksen esillä pitäminen, lähimmäisyys, ja mm. maallikkovastuun vahvistaminen.

Valitettavasti nykyajassa seurakunta on vain yksi taho, joka kilpailee ihmisten ajasta ja energiasta. Tästä ei saisi olla kyse. Jumalanpalvelus ja seurakunnan toiminta ei saisi tuntua velvollisuudelta, joka rasittaa, vaan mahdollisuudelta, joka antaa voimaa tulevan viikon haasteisiin.

KIRKOLLISET TOIMITUKSET

Kirkollisiin toimituksissa kirkko kohtaa hyvin jäsenensä, ja muitakin ihmisiä. Hautajaisia seurakunnassa on vuosittain noin 80-90 kappaletta, kasteita noin 50 ja avioliitton vihkimisiä muutama kymmen. Huolestuttavaa on, että yhä useampia aviopari hoitaa vihkimisen maistraatissa, ja myös litissä jää joka vuosi myös jokunen lapsi kastamatta. Seurakunnissakaan ei siis ole enää itsestäänselvyksiä, ja siksi seurakunnan on aktiivisesti rakennettava yhteyksiä nuoriin, nuoriin aikuisiin ja nuoriin perheisiin. Kaikki toimitukset tulee hoitaa ammattitaidolla, huolellisesti paneutuen, sillä juuri niiden yhteydessä ihmiset ovat haavoittuvimmillaan. Siksi loukkaantuminen kirkollisen toimituksen yhteydessä johtaa yleensä kirkosta eroon.

Toimitusten hyvästä hoitamisesta vastaa paitsi pappi, kanttori ja suntio, myös viraston henkilökunta ja päättäjät huolehtiessaan siitä, että työntekijöillä on tarpeeksi aikaa ihmisten rauhalliseen kohtaamiseen. Toimituksissa kohdattuja ihmisiä tulee kutsua yhä aktiivisemmin seurakunnan yhteyteen, jumalanpalveluksiin ja muihin tilaisuuksiin. Esim. kastepuun hankkiminen kirkkoon, voi auttaa tässä.

MUSIIKKITYÖ

Musiikkityö on keskeinen työala, jonka kautta seurakunta luo uusia kontakteja ihmisiin. Musiikki on suuri Jumalan lahja ja auttaa myös elämään todeksi uskoa Jumalaan. Seurakunnassa toimii kirkkokuoro, mutta myös lasten ja nuorten kuoroille olisi tarvetta. Myös muut musiikkiryhmät voisivat rikastuttaa seurakuntaelämää, sillä pienten resurssien vuoksi esim. omaa konserttitoimintaa ei juurikaan voida järjestää.

Paikkakunnalla, litin kirkossa, on pääosin järjestetty jo 16 kertaa litin musiikkijuhlat. Tapahtuma rikastuttaa seurakunnan ja paikkakunnan musiikkielämää, mutta myös haastaa sekä musiikkijuhlayhdistystä että seurakuntaa sillanrakentamiseen ja parempaan yhteistyöhön.

DIAKONIATYÖ

Diakoniatyö on perustyötä ihmisten arjessa. Seurakunta on näin läsnä ihmisten elämässä ja tukee ja auttaa siellä, missä voi. Erityisesti diakoninen apu on tarkoitettu niille, joita yhteiskunnan muu apu ei kohtaa. Erityisesti nyt, suunnittelukauden alla sosiaali- ja terveystalouden siirryttyä Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymälle, diakoniatyö on joutunut ”paikkaamaan” kunnan/yhteiskunnan velvoitteita. Diakoniatyötä tarvitaan todella paljon ja se tuntuu olevan kuin viimeinen pelastusrengas yhteiskunnassa, missä muu apu on karannut ulottumattomiin.

Diakoniatyössä hallinnolliset asiat vievät paljon aikaa. Ihmisten yksityisyydensuoja rajoittaa yhteistyötä ja tiedonsaantia. Monenlaisten vaateiden keskellä olisikin tärkeää, että voitaisiin keskittyä perustehtävän hoitamiseen ja ihmisten kohtaamiseen. Tässä on tärkeää ihmisten luo meneminen ja arjen jakaminen. Diakoniatyö on siis laaja-alaista ja työntekijöiden panosta voidaan hyödyntää myös muilla työaloilla, esim. diakonisen perhetyön puolella. Tässä tarvitaan moniammatillisuutta ja yhteistyötä eri työalojen kesken.

Työssä tarvitaan myös paljon vapaaehtoisia. Haaste onkin, miten saada seurakuntalaiset mukaan tähän seurakunnan perustehtävään, auttamistyöhön. Tulevaisuudessa vapaaehtoisuustyötä pitäisi suunnitella kootusti ja paremmin.

Avainkysymyksiä diakoniatyölle onkin se, että työntekijöiden määrä säilyy riittävänä, asioita pannaan seurakunnassa tärkeysjärjestykseen, turhista toimitiloista luovutaan ja että työntekijöiden ja vapaaehtoisten ammattitaidosta pidetään huolta, esim. koulutuksen kautta.

Osana kansainvälistä diakoniaa on huolehdittava yhteyksistä Viron ystävyysseurakuntaan Tapa-Jaakobiin. Tässä työssä on tärkeää rukous, molemminpuoliset vierailut, kuulumisten vaihto sekä taloudellinen auttaminen.

LÄHETYSTYÖ

Lähetystyön juuret ovat vanhan ajan ”pakanalähetyksessä”. Ennen lähetys suuntautui ulkomaille, nyt tarvetta on myös Suomessa ja oman seurakunnankin alueella. Vanha yhteys evankelioimis- ja lähetystyön välillä on siis syytä palauttaa. Voisiko evankelioimistyötä tehdä yhdessä aikuistyön kanssa? Seurakunnassa oli ennen lähetys- ja pyhäkoulusihteeri, nyt tehtäviä hoitaa 60-prosenttinen lähetys sihteeri yhdessä lähetysteologin (kirkkoherra) kanssa.

Keskeisellä paikalla sijaitseva kahvitupa antaa hyvät puitteet lähetystyön toteuttamiseen. Silti kynnyksinä voi olla liian korkea. Välillä olisikin hyvä mennä ulos ihmisten pariin - vaikka edes kahvituvan oven eteen. Näkyvyyttä voi aina kasvattaa, esim. lasten lähetyskerhossa, erilaisissa tapahtumissa ja vaikkapa perhepäivissä.

Toiminnan tulisi olla matalan kynnyksen toimintaa, jossa missio on kuitenkin selvänä esillä. Yhteistyötä muiden työalojen kesken tulee kehittää. Voidaan mennä ihmisten pariin, torille, kouluille ja joulukausalan avaukseen. Voidaan järjestää ”orjamarkkinointia” ja tehdä konkreettista työtä ja auttamista.

Suunnittelukauden alkaessa lähetyssihteerin tehtävänkenttää on laajennettu vanhaisnuorisotyön puolelle. Lähetystyön perustehtävänä oman seurakunnan sisällä on kokonaisvaltainen lähetyskasvatus: Toiminnassa keskitytään lähetystyön ytimen, evankeliuminen, esillä pitämiseen ja todeksi elämiseen niin, että lähetystyö tulee tutuksi eri ikäryhmille. Tavoitteena on, että yhä useampi seurakuntalainen sisäistää lähetystyön osaksi kristityn kutumustaan ja löytää oman paikkansa toimia lähetystyön hyväksi.

KASVATUSTYÖ

litin seurakunnan kasvatustyöllä on pitkät ja vahvat perinteet. Toiminta on tavoittanut runsaasti nuoria ja lapsia. Tällä on luotu perustaa seurakuntaelämälle laajemminkin. Rippikoulun lisäksi on järjestetty myös muuta toimintaa. Aiemmin eri kylillä oli kerhoja niin päiväkerho- kuin kouluikäisillekin. Näin seurakunta paikkasi muuta, puuttuvaa harrastustoimintaa. Seurakuntakeskuksen rakentamisen myötä kerhomahdollisuudet edelleen paranivat. Henkilöresurssit ovat olleet kasvatustyössä kohtuulliset. Suunnitelmakauden alla toisen nuorisotyönohjaajan työpanosta on vähennetty 50%, ja yksi lastenohjaajista jäi eläkkeelle, eikä toimea täytetty. Lisäksi vanhaisnuorisotyöntekijän (50%) ja lähetyssihteerin (60%) tehtävät päätettiin yhdistää.

Päiväkerhon suosio elää työllisyystilanteen mukaan, mutta vaihtelu ei ole ollut suurta. Vanhaisnuorisotyö kaippaa uutta innostusta hiljaisen kauden jälkeen, mutta partiolippukunnan kanssa tehdään hyvää yhteistyötä. Koulutyöhön suuntaudutaan niin paljon kuin se on mahdollista.

Nuorten aikalisä vetää hyvin, vaikka toimitilat ovat ahtaanpuoleiset. Yhteyttä rippikoululaisten vanhempiin pyritään kehittämään uusien ideoin. Ryhmäyhtymäpäivät, aamunavaukset, koulupäivystykset, sekä yhteistyö kunnan nuorisotoimen kanssa toimivat hyvin. Eri työmuotojen kannattaa tehdä yhteistyötä myös kasvatustyössä, sillä vähät resurssit yhdistämällä saadaan enemmän aikaiseksi.

Tulevaisuuden haasteita kasvatustyössä ovat suurempi kanssakäyminen ja läheisyys sekä paremman kontaktin luominen perheisiin. Tämä on pohja aikuisten seurakuntayhteydelle. Lapsityö antaa pohjan uskonnollisten kysymysten kohtaamiseen ja pitää luontevasti esillä kristillisiä arvoja.

VIESTINTÄ

Rajaseutuasemastaan johtuen litissä ilmestyy monia lehtiä, kuuluu useita paikallisradioita ja katsotaan television maakuntauutisia eri maakunnista. Vuoteen 2018 seurakunta tiedotti toiminnastaan neljässä eri sanomalehdessä: Kouvolan sanomissa, litinseudussa, Etelä-Suomen Sanomissa ja Risteys-seurakuntalehdessä. Suunnitelmakauden kynnyksellä kirkkoneuvosto päätti kuitenkin jäädä pois Kouvolan sanomien ilmoittelusta, ja näin litinseutu jäi seurakunnan ainoaksi viikoittaisia ilmoituksia julkaisevaksi printtimediaksi. Noin neljä kertaa vuodessa ilmestyvä Kouvolan rovastikunnan seurakuntalehti palvelee yleistä kirkollista ja kristillistä tiedotusta.

Lehtien lisäksi seurakunta välittää tietoa kotisivuilla, Facebookissa, sekä nuorille myös Instagramissa, Snapchatissa ym. sosiaalisen median välineissä. Nettisivujen merkitys seurakunnan viestinnässä kasvaa. On tärkeää, että ne toimivat tehokkaasti ja ovat ajan tasalla. Sisäistä viestintää palvelee seurakunnan sisäinen tietoverkko, Katriina-kalenteri, viikoittaiset 9-kokoukset, sekä kuukausittain pidettävät TPD-kokoukset.

Seurakunnan tulee tarjota viestintävälineille toiminnastaan uutisia, uutisvinkkejä ja muuta aineistoa. Vanhemman väen tavoittamisessa painettu lehti on edelleen korvaamaton, mutta suuri haaste

seurakunnalle on passiivisten jäsenten joukko, jota ei tahdota saavuttaa hyvälläkään tiedotuksella. Tässä vertaisviestintä voi edesauttaa ihmisten saavuttamista.

Viestinnässä jokainen työntekijä, luottamushenkilö, vapaaehtoinen ja muu seurakuntalainen on tärkeällä paikalla. Seurakunnan perustehtävä onkin oikeastaan juuri viestintää: evankeliumi lähti liikkeelle Jeesuksen haudalta ja saavutti yhä uusia ihmisiä. Tämän viestin välittämiseen myös litin seurakunta ja jokainen seurakuntalainen on kutsuttu mukaan.

VUOSIAIHEET, PAINOPISTEET JA KINKERIAIHEET

2019	Luottamushenkilöiden ja tiimien koulutus. Kinkeriaiheena litin seurakunnan tehtävä ja näky: Kristuksen ystävyyttä litissä. litin seurakunta 480 vuotta.
2020	Seurakuntalaisten aktivoituminen. Kylät, yhdistykset rohkeasti mukaan esim. messuihin. Kinkeriaiheena Käskyt 1-3.
2021	Musiikkielämän rikastuttaminen. Kinkeriaiheena Käskyt 4-10.
2022	Seurakuntavaalit. Kinkeriaiheena vastuu kotiseurakunnasta.
2023	Uusien luottamushenkilöiden koulutus. Kinkeriaiheena uskontunnustus (katekismuksen kappaleet 12-24).
2024	Kinkeriaiheena Isä meidän –rukous (katekismuksen kappaleet 25-33).
2025	Kinkeriaiheena sakramentit (katekismuksen kappaleet 34-39).
2026	Seurakuntavaalit. Kinkeriaiheena Raamattu, rippi, rukous ja siunaus (katekismuksen kappaleet 40-43).

6. YHTEYSTIEDOT

litin seurakunta

Eerolantie 1

47400 Kausala

Puh: 05 829 33 23

S-posti: khvirasto.iitti@evl.fi

<http://www.iitinseurakunta.fi>